

SMJERNICE U ODNOSIMA S MEDIJIMA

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
KABINET MINISTRA

SLUŽBA ZA ODNOSI S JAVNOŠĆU

SMJERNICE MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA U ODNOSIMA S MEDIJIMA

Transparentnost i javnost rada temeljna je značajka svih policija u demokratskim i razvijenim društvima. Upravo stoga nadamo se da su i ove Smjernice pozitivan pomak u kvaliteti i stilu komunikacije između policije i medija. Cilj nam je transparentan rad, demistifikacija rada policije te objektivno izvješćivanje o našem radu, uz poštivanje važećih pravnih popisa u Republici Hrvatskoj.

Ove su Smjernice samo dio ukupne Strategije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske u odnosima s javnošću. Kreirane su sukladno odredbama Zakona o medijima (NN 59/04, 84/11, 81/13), Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15), Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 53/13, 145/13, 152/14, 70/17), Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09, 92/14), Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (NN 76/09, 116/10, 145/10, 57/11, 136/12, 148/13, 70/17), Zakonu o sudovima za mladež (NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15) i Zakona o tajnosti podataka (NN 79/07, 86/12).

Najvažnije promjene koje sadrže ove izmijenjene Smjernice odnose se na razlikovanje slučajeva (kaznenih djela i kriminalističkih istraživanja) u kojima policija može javnost izvješćivati samostalno, odnosno slučajeva u kojima je za izvješćivanje potrebna prethodna suglasnost i odobrenje Državnog odvjetništva.

Radi se o promjenama zbog stupanja na snagu novog Zakona o kaznenom postupku, koji je u potpunoj primjeni od 1. rujna 2011. godine.

Policija, kao i do sada, samostalno izvješćuje medije o početnom saznanju da je počinjeno kazneno djelo te o drugim događajima od interesa za javnost. O tijeku ili rezultatima kriminalističkog istraživanja za tzv. lakša kaznena djela (za koje je propisana kazna zatvora do 5 godina), policija može samostalno izvijestiti.

Izvješćivanje o tzv. teškim kaznenim djelima (za koje je propisana kazna zatvora duža od 5 godina), te o tzv. složenim i značajnim predmetima provodi se isključivo uz suglasnost i odobrenje državnog odvjetnika.

I nadalje ostaje na snazi sustav tzv. promptnog izvješćivanja SMS-om obzirom da se radi o izvješćivanju samo o činjenici da je počinjeno kazneno djelo ili da se dogodio neki drugi sigurnosno značajni događaj.

Zagreb, studeni 2018.

1. Sukladno obvezama policije, koje proizlaze iz članka 9. **Zakona o policijskim poslovima i ovlastima**¹ i članka 6. **Zakona o medijima**², svaka policijska uprava mora osigurati stalnu dostupnost temeljnih informacija o događajima od interesa za građane te mjerama i radnjama koje se tim povodom poduzimaju, a od značaja su za same građane (zbog ograničenog kretanja, izazvane uznemirenosti ili straha građana i dr.). Informacija mora biti točna, potpuna i pravovremena te dostupna svima pod jednakim uvjetima.
2. Ovisno o kategoriji, svaka policijska uprava održava redovite i izvanredne konferencije za novinare o događajima iz svog djelokruga rada, izdaje priopćenja, materijale za novinare i druge materijale, odgovara na upite građana i novinara što je moguće žurnije, a najkasnije u roku od 15, odnosno 30 dana, sukladno čl. 20 i čl. 22 **Zakona o pravu na pristup informacijama**³. Načelnik policijske uprave, glasnogovornik i ostali rukovoditelji gostuju u radijskim i TV emisijama radi što boljeg informiranja javnosti

¹ **Članak 9.**

(1) Policija prema vlastitoj odluci ili na zahtjev, izravno ili putem sredstava javnog priopćavanja, informira o događajima i pojavama iz svoga djelokruga, koja su od interesa za građane, o mjerama koje se poduzimaju te o sigurnosnim uvjetima u određenom prostoru.

(2) Policija izravno informira građane i pravne osobe o pitanjima iz svoga djelokruga za čije rješavanje postoji njihov osnovani interes

² **Članak 6.**

(1) U cilju objave informacija putem medija tijela izvršne, zakonodavne i sudbene vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i ostale pravne i fizičke osobe koje obavljaju javnu službu i/ili dužnost dužni su davati točne, potpune i pravovremene informacije o pitanjima iz svog djelokruga.

(2) Informacije u posjedu osoba iz stavka 1. ovoga članka dostupne su novinarima pod jednakim uvjetima.

(3) Čelnik tijela ili pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka dužan je sukladno zakonu urediti način davanja informacija za javnost te odrediti osobu koja osigurava dostupnost javnim informacijama sukladno ovom i posebnom zakonu.

(4) Čelnik tijela ili osobe iz stavka 1. ovoga članka i osoba iz stavka 3. ovoga članka dužna je u primjerenom roku dati novinarima zatražene informacije, te odgovara za točnost danih informacija.

(5) Osoba iz stavka 3. ovoga članka može uskratiti davanje informacije kada:

– su tražene informacije radi zaštite javnog interesa na propisan način određene kao državna ili vojna tajna,

– bi objavljivanje predstavljalo povredu tajnosti osobnih podataka sukladno zakonu, osim ako se njihovom objavom može spriječiti izvršenje teže kaznenog djela ili spriječiti neposredna opasnost za život ljudi i njihovu imovinu.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka odgovorna osoba mora pisano obrazložiti razloge uskrate informacije u roku od tri radna dana od dana zaprimanja pisanog zahtjeva.

(7) U slučaju uskraćivanja javne informacije novinar ima pravo podnijeti tužbu zbog nezakonite radnje nadležnom sudu. O tužbi nadležni sud odlučuje u hitnom postupku po posebnom zakonu, tijekom kojega će preispitati razloge za uskraćivanje javne informacije. Ako sud utvrdi da ne postoji razlog za uskratiti informacije propisan ovim Zakonom, ukinut će odluku o uskrati informacije i naložiti davanje tražene informacije.

³ **Članak 20.**

(1) Na temelju zahtjeva za pristup informaciji tijelo javne vlasti će odlučiti najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(2) U slučaju nepotpunog ili nerazumljivog zahtjeva tijelo javne vlasti će bez odgode pozvati podnositelja zahtjeva da ga ispravi u roku od pet dana od dana zaprimanja poziva za ispravak. Ako podnositelj zahtjeva ne ispravi zahtjev na odgovarajući način, a na temelju dostavljenog se ne može sa sigurnošću utvrditi o kojoj se traženoj informaciji radi, tijelo javne vlasti odbacit će zahtjev rješenjem.

Članak 22.

(1) Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciji mogu se produžiti za 15 dana, računajući od dana kad je tijelo javne vlasti trebalo odlučiti o zahtjevu za pristup informaciji:

1) ako se informacija mora tražiti izvan sjedišta tijela javne vlasti,

2) ako se jednim zahtjevom traži veći broj različitih informacija,

3) ako je to nužno da bi se osigurala potpunost i točnost tražene informacije,

4) ako je dužno provesti test razmjernosti i javnog interesa, sukladno odredbama ovog Zakona.

(2) O produženju rokova tijelo javne vlasti će bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana, od dana zaprimanja urednog zahtjeva obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen.

te promicanja ugleda policijske organizacije i pri tome se rukovode Smjernicama u odnosima s medijima i drugih važećih pravnih propisa Republike Hrvatske.

3. Težište rada u području odnosa s javnošću mora biti prezentiranje policije i drugih službi Ministarstva unutarnjih poslova kao službi koje služe građanima te brinu o njihovoj sigurnosti.

Izješćivanje medija o počinjenim kaznenim djelima i kriminalističkim istraživanjima

4. Policijski službenik ili druga ovlaštena osoba na mjestu događaja ili na mjestu počinjenog kaznenog djela dužna je građanima i predstavnicima medija, ukoliko postoji njihov interes, priopćiti podatak da je počinjeno kazneno djelo ili neki drugi događaj od sigurnosnog značaja, npr. :

«U tijeku je očevid prometne nesreće u kojoj je jedna osoba ozlijeđena. Za sada raspoložemo informacijom da je prije 20-ak minuta osobno vozilo naletjelo na starijeg muškarca. Muškarac je prevezen u KBC Rebro. O okolnostima nesreće znat ćemo više nakon očevida».

Za sve daljnje informacije uputit će na glasnogovornika ili drugu osobu ovlaštenu za davanje izjave (nadležni rukovoditelj policije ili nadležni državni odvjetnik). Ovlaštenu osobu ispred policije za davanje izjava na mjestu događaja određuje načelnik policijske uprave.

5. Glasnogovornik je dužan temeljnu informaciju dati u realno najkraćem roku.
6. Nakon očevida glasnogovornik će u primjerenom roku dati opširniju informaciju o događaju odnosno počinjenom kaznenom djelu, pazeci da ne ugrozi daljnji tijek kriminalističkog istraživanja te tu informaciju objaviti na službenim stranicama svoje policijske uprave. Ukoliko je riječ o složenijim kriminalističkim istraživanjima, o svemu će izvijestiti Službu za odnose s javnošću Kabineta ministra, kako bi vijest prenijeli i na web stranice MUP-a www.mup.gov.hr i/ili Ravnateljstva policije www.policija.hr

7. Izvan radnog vremena osnovnu informaciju o saznanjima da je počinjeno kazneno djelo ili drugi događaj od interesa za javnost, na upit novinara, može potvrditi i voditelj OKC-a određene policijske uprave, a opširniju informaciju može dati nakon dogovora s načelnikom policijske uprave ili glasnogovornicom/glasnogovornikom policijske uprave.
8. Novinari se o događajima od interesa za javnost obavještavaju SMS porukama putem tzv. sustava promptnog izvješćivanja. Putem sustava promptnog izvješćivanja šalju se obavijesti primjerice o: prometnim nesrećama sa smrtno stradalim osobama, prometnim nesrećama s vozilima javnog prijevoza, većim zastoјima ili preusmjeravanju prometa, tehničko-tehno­loškim nesrećama, eksplozijama, požarima i havarijama većih razmjera, ekološkim nesrećama, kad postoji opasnost za život i zdravlje ljudi, kaznenim djelima s elementima nasilja-ubojstva, pokušaju ubojstva na javnom mjestu, specifičnim razboјništvima, teškim krađama s vrlo velikim štetama i o narušavanju javnog reda i mira u većem obimu. SMS poruke, nakon izvješćivanja i dogovora s glasnogovornikom policijske uprave, šalje OKC istodobno svim akreditiranim medijskim kućama.

SMS poruka sadrži podatak o mjestu i vrsti događaja. Ako je riječ o kaznenom djelu, SMS poruka šalje se tek nakon što je mjesto događaja u potpunosti osigurano te nakon dolaska ekipe za očevide.⁴

9. Ukoliko u događaju o kojem se izvješćuje ima poginulih, njihov će se identitet i starost priopćiti nakon što se o tome izvijeste obitelji poginulih.
10. Ukoliko u događaju ima lakše i teže ozlijeđenih, priopćit će se njihovi inicijali (ime i prvo slovo prezimena), godina rođenja te šire područje na kojemu stanuju.
11. Kada se radi o kaznenim djelima na štetu djece i maloljetnika te o kaznenim djelima u kojima su djeca ili maloljetnici počinitelji postupati će se sukladno čl. 60. Zakona o sudovima za mladež.

Izvidi kaznenih djela i postupak prema maloljetniku pa tako i izvidi za kaznena djela na štetu djece i maloljetnika su tajni te se bez odobrenja nadležnog suda za mladež ili državnog odvjetnika za mladež ne može objaviti sadržaj i tijek postupka prema

---

⁴ Taktika policijskog postupanja (Gli­goleit i dr., 2005) - Osiguranje mjesta događaja podrazumijeva poduzimanje svih mjera i radnji nužnih za očuvanje materijalnih i drugih dokaza na mjestu događaja.

maloljetniku kao niti odluka donesena u tom postupku. Objaviti se može samo onaj dio postupka za koji postoji odobrenje suda za mladež ili državnog odvjetnika za mladež, ali se niti tada ne smije navesti ime maloljetnika i ostali podaci na temelju kojih bi se moglo zaključiti o kojem je maloljetniku riječ.

12. Informacije o materijalnoj šteti daju se ovisno o događaju i interesu obrade.
13. O provedenim kriminalističkim istraživanjima neće se iznositi oni podaci čija bi objava mogla dovesti do počinjenja kaznenih djela na isti ili sličan način, predstavljati pouku za počinitelje ili ako bi iznošenje informacija u javnost imalo štetnih utjecaja na daljnji tijek izvida kaznenih djela.
14. Na direktan upit novinara može se izvijestiti o samoubojstvu i silovanju, pri tome treba voditi brigu o zaštiti digniteta osobe i obitelji. Ovo je dobra prilika da novinare podsjetite na njihove obveze iz Zakona o medijima.⁵ Daje se samo osnovna informacija štiteći prava žrtve, oštećenika i prava osumnjičene osobe sukladno Ustavu RH, međunarodnim ugovorima, Zakonu o kaznenom postupku i drugim zakonima i propisima donesenim na temelju zakona.
15. Podaci o završenom kriminalističkom istraživanju priopćit će se na primjeren način bez senzacionalizma (bez obzira je li osumnjičeni doveden pritvorskom nadzorniku ili ne), sukladno Protokolu o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka.
16. Sukladno Protokolu o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva⁶, određene su kategorije kaznenih djela, odnosno kriminalističkih istraživanja pa se razlikuju lakša i teška kaznena djela, odnosno kriminalistička istraživanja te složeni/značajniji predmeti, odnosno kriminalistička istraživanja.⁷

---

⁵ Članak 16.

(1) Mediji su dužni poštovati privatnost, dostojanstvo, ugled i čast građana, a osobito djece, mladeži i obitelji bez obzira na spol i spolno opredjeljenje. Zabranjuje se objavljivanje informacija kojima se otkriva identitet djeteta, ukoliko se time ugrožava dobrobit djeteta.

(2) Mediji su dužni poštovati pravo na zaštitu identiteta svjedoka i oštećenika kaznenih djela, i bez njihova znanja i pristanka ne smiju otkriti njihov identitet.

⁶ Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka

⁷ **Lakši predmeti su predmeti kaznenih djela za koja je propisana gornja granica kazne do 5 godina,**

Teška kaznena djela su predmeti kaznenih djela za koje je propisana kazna zatvora duža od 5 godina ili predmeti onih kaznenih djela za koje županijski državni odvjetnik i načelnik policijske uprave obzirom na način počinjenja, učestalost kaznenog djela ili druge okolnosti dogovorili da se radi o teškim kaznenim djelima. Složeni i značajni predmeti su svi oni predmeti koji s obzirom na način počinjenja i posljedice izazivaju veliku pozornost javnosti te predmeti u kojima su kaznena djela počinjena od strane više osoba, ili su počinitelji povezani s inozemstvom ili je počinjeno više kaznenih djela koja su međusobno povezana.

17. Policija samostalno izvješćuje o kaznenim djelima i rezultatima kriminalističkih istraživanja u svim slučajevima osim kada se radi o kriminalističkim istraživanjima i policijskim izvidima tzv. teških kaznenih djela (za koja je propisana kazna zatvora od 5 godina ili duža ili su se načelnik policijske uprave i državni odvjetnik dogovorili da se radi o teškom predmetu), ili kada se radi o izvješćivanju o kriminalističkim istraživanjima i policijskim izvidima tzv. složenih/značajnih kaznenih djela (ona kaznena djela koja, s obzirom na način počinjenja i posljedice, izazivaju veliku pozornost javnosti, predmeti u kojima su kaznena djela počinjena od strane više osoba, ili su počinitelji povezani s inozemstvom, ili je počinjeno više kaznenih djela koja su međusobno povezana, ili načelnik policijske uprave i državni odvjetnik zajednički donose odluku da se radi o složenom, odnosno značajnijem kaznenom djelu). Odluku o karakteru predmeta (teško kazneno djelo, značajni/složeni predmeti) sporazumno donose nadležni državni odvjetnik ili viši državni odvjetnik i rukovoditelj nadležne jedinice policije.

Kod složenih i značajnijih kriminalističkih istraživanja, prije izvješćivanja javnosti potrebno je ostvariti dogovor s nadležnim državnim odvjetnikom oko davanja izjave, a potom izvijestiti glasnogovornika Ministarstva unutarnjih poslova RH odnosno Službu za odnose s javnošću Ministarstva u sjedištu.

18. Prije izvješćivanja javnosti o kriminalističkim istraživanjima za teška kaznena djela te za značajnija kaznena djela, odnosno prilikom izvješćivanja o izvidima u tim djelima, o svemu će se izvijestiti nadležni državni odvjetnik (voditelj predmeta) radi dogovora. Ukoliko državni odvjetnik smatra da se informacija u cijelosti ili djelomično ne može javno priopćiti, postupiti će se u skladu s mišljenjem državnog odvjetnika. Ukoliko se nakon dogovora s državnim odvjetnikom priopćenje daje usmeno, državnog će se odvjetnika izvijestiti o mjestu i vremenu davanja usmenog priopćenja te dogovoriti eventualno sudjelovanje državnog odvjetnika ili druge osobe koju on ovlasti u priopćavanju.⁸

19. Odgovorne osobe za kontakt s državnih odvjetništvom su: glavni ravnatelj policije, zamjenici glavnog ravnatelja policije, načelnici ustrojstvenih jedinica u Ravnateljstvu policije, načelnici policijskih uprava, rukovoditelji kriminalističke policije, policije i granične policije u policijskim upravama te načelnici policijskih postaja.⁹ Oni mogu

⁸ Članak 14. Protokola o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka

⁹ Članak 9. Protokola o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka

odrediti policijske službenike zadužene za izvješćivanje državnog odvjetnika i zajednički rad s državnim odvjetništvom.

20. Na identičan način kao iz točke 18. postupati će se prilikom izvješćivanja javnosti o kaznenim djelima i izvidima djela iz kataloga tzv. uskočkih kaznenih djela.¹⁰

21. Kad se kriminalističko istraživanje provodi u suradnji s drugim tijelima (Carina, Porezna uprava i drugi.), može se dogovoriti zajedničko izvješćivanje i sukladno tome objava informacija, ovisno o kojoj se vrsti kaznenih djela odnosno istraživanja radi. I u ovim slučajevima vrijede pravila o koordinaciji izvješćivanja s državnim odvjetništvom, kada se radi o teškim kaznenim djelima ili složenim kaznenim djelima, odnosno kriminalističkim istraživanjima.

22. Prilikom priopćavanja podataka o provedenom kriminalističkom istraživanju, mogu se dati podaci o :

- pravnoj kvalifikaciji i načinu činjenja kaznenog djela (opis),
- vremenu i mjestu činjenja kaznenog djela te posljedicama,
- podatak jesu li osumnjičenici uhićeni i dovedeni pritvorskom nadzorniku uz kaznenu prijavu, odnosno jesu li u bijegu,
- kako bi se osigurala primjena odredbi iz Zakona o kaznenom postupku, koje se odnose na glavu XVI. (Kaznena prijava i Istraga),

¹⁰ **Članak 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta**

(1) Ured obavlja poslove državnog odvjetništva u predmetima kaznenih djela iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.):

1. zloporabe u postupku stečaja iz članka 283. stavka 2. i 3., nelojalne konkurencije u vanjskotrgovinskom poslovanju iz članka 289. stavka 2., zloporabe obavljanja dužnosti državne vlasti iz članka 338., protuzakonitog posredovanja iz članka 343., primanja mita iz članka 347., primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 294.a, davanja mita iz članka 348. i davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 294.b,
  2. zloporabe položaja i ovlasti iz članka 337., ako je ta djela počinila službena osoba označena u članku 89. stavku 3.,
  3. protupravnog oduzimanja slobode iz članka 124. stavka 3., otmiče iz članka 125. stavka 2., prisile iz članka 128. stavka 2., trgovanja ljudima i ropstva iz članka 175. stavka 3., protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice iz članka 177. stavka 3., razbojništva iz članka 218. stavka 2., iznude iz članka 234. stavka 2., ucjene iz članka 235. stavka 2., pranja novca iz članka 279. stavka 3. i protupravne naplate iz članka 330. stavka 4. i 5., ako su ta kaznena djela počinjena u sastavu grupe (članak 89. stavak 22.) ili zločinačke organizacije,
  4. zloporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 3.,
  5. udruživanja za počinjenje kaznenih djela iz članka 333., uključujući pri tome sva kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga,
  6. počinjenih u vezi s djelovanjem grupe ili zločinačke organizacije za koja je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, a kazneno djelo je počinjeno na području dviju ili više država ili je značajan dio njegovog pripremanja ili planiranja izvršen u drugoj državi,
  7. za vođenje kaznenog postupka protiv organizatora grupe ili zločinačke organizacije za počinjenje kaznenih djela podvođenja iz članka 195. stavka 2., nedozvoljene trgovine zlatom iz članka 290. stavka 2. i izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 298. stavka 2. i 3.,
  8. pranja novca iz članka 279. stavka 1. i 2., utaje poreza i drugih davanja iz članka 286., sprječavanja dokazivanja iz članka 304. stavka 1. i 2., prisile prema pravosudnom dužnosniku iz članka 309., sprječavanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti iz članka 317., napada na službenu osobu iz članka 318. te kazneno djelo otkrivanja identiteta zaštićenog svjedoka iz članka 305.a, ako su ova djela počinjena u vezi s počinjenjem kaznenih djela iz točke 1. – 7. ovog stavka.
- (2) Ured obavlja poslove državnog odvjetništva u predmetima kaznenih djela iz Kaznenog zakona:
- (1) primanja i davanja mita u postupku stečaja iz članka 251., primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252., davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 253., zloporabe položaja i ovlasti iz članka 291. ako je to djelo počinila službena osoba označena u članku 87. stavku 3., nezakonitog pogodovanja iz članka 292., primanja mita iz članka 293., davanja mita iz članka 294., trgovanja utjecajem iz članka 295., davanja mita za trgovanje utjecajem iz članka 296., podmićivanje zastupnika iz članka 339.,
  2. zločinačkog udruženja iz članka 328. i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja kažnjivo po članku 329., osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga,
  3. počinjenih u vezi s djelovanjem zločinačkog udruženja, za koja je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od tri godine, a kazneno djelo je počinjeno na području dviju ili više država ili je značajan dio njegovog pripremanja ili planiranja izvršen u drugoj državi,
  4. pranja novca iz članka 265., utaje poreza ili carine iz članka 256., sprječavanja dokazivanja iz članka 306. stavak 1. i 2., prisile prema pravosudnom dužnosniku iz članka 312., prisile prema službenoj osobi iz članka 314., napada na službenu osobu iz članka 315., te kaznenog djela otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka iz članka 308., ako su ova djela počinjena u vezi s počinjenjem kaznenih djela iz točke 1. – 3. ovog stavka.

- osobi nad kojom se provodi istraga ili protiv koje je podnijeta kaznena prijava neće se priopćiti podaci ili postupci koji su tajni.

Objavljivanje takvih podataka je kazneno djelo¹¹

- kada je to bitno za informiranje javnosti, mogu se dati i šira objašnjenja,
- u svim istupima u javnosti potrebno je voditi brigu o potpunoj zaštiti podataka o djeci i maloljetnicima koji su žrtve kaznenih djela, kao i o zaštiti podataka o punoljetnim žrtvama, ukoliko bi time bio narušen njihov osjećaj sigurnosti, ugled u sredini u kojoj žive ili bi se proizveo efekt sekundarne viktimizacije.

23. Kad je riječ o značajnim i složenim kriminalističkim istraživanjima, ili je kriminalističko istraživanje u koordinaciji s Upravom kriminalističke policije, a provodi se na području više policijskih uprava, izvješćivanje javnosti u dogovoru s Upravom kriminalističke policije preuzima Služba za odnose s javnošću Ministarstva u sjedištu, ako nije drugačije dogovoreno. Tom se prilikom postupa na način koji je propisan za pojedinu kategoriju kaznenih djela odnosno kriminalističkih istraživanja.

24. Prilikom davanja informacija o pomorskim nesrećama i ozbiljnim nezgodama zrakoplova, obavljaju se konzultacije s glasnogovornikom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, budući da je za postupanje u navedenim događajima nadležno navedeno Ministarstvo, odnosno, Lučka kapetanija i Odjel za istraživanje ugrožavanja sigurnosti zrakoplova, nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova.

25. Odredba iz članka 14. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima prema kojoj je policijski službenik u primjeni policijskih ovlasti dužan postupati čovječno i poštivati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe te druga temeljna prava i slobode čovjeka, mora se primjenjivati i prilikom izvješćivanja javnosti o pojedinim događajima i njegovim sudionicima. U tom smislu, u skladu s mogućnostima, potrebno je osigurati da se primjena policijskih ovlasti (uhićenja osoba, privođenje osoba u prostorije policije ili pred nadležne sudove, pretrage i dr.) obavi bez prisustva medija ili na taj način da mediji snimanjem ili fotografiranjem ne otkrivaju identitet osobe prema kojoj policija primjenjuje policijske ovlasti. Napominjemo kako se ova smjernica ne odnosi na

---

¹¹ Članak 204. Zakona o kaznenom postupku

(4) Podaci o istovjetnosti osobe protiv koje je podnesena kaznena prijava i podaci na temelju kojih se može zaključiti o istovjetnosti te osobe službena su tajna.

Članak 231. Zakona o kaznenom postupku

(1) Istraga je nejavna.

(2) Tijelo koje vodi istragu može rješenjem odrediti tajnost cijele ili dijela istrage iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona ako bi javno objavljivanje podataka iz istrage štetilo probicima postupka. Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u takvoj istrazi da je odavanje tajne kazneno djelo. Sve osobe koje saznaju sadržaj postupovne radnje koja je provedena tijekom takve istrage dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.

zabranu rada novinarima na prostoru na kojem policija postupa, već na obvezu da se policijske aktivnosti organiziraju na taj način da se javnosti, odnosno, novinarima ne izlaže identitet osobe prema kojoj policija postupa.

26. Kod pripreme velikih sigurnosnih događaja poput javnih okupljanja i prosvjeda, športskih priredbi, međunarodnih sastanaka na visokim političkim razinama i slično, potrebno je pravovremeno obavijestiti javnost o svim aktivnostima koje će utjecati na svakodnevne životne tokove (kao što je posebna regulacija prometa, zabrana pristupa na određenom prostoru, javno snimanje pojedinih događaja i sl).

Suradnja s medijima za vrijeme događaja od posebnog interesa javnosti Krizne situacije

27. Krize su često nepredvidive situacije koje u velikoj mjeri uznemiruju javnost i privlače veliku pozornost medija, kao što su npr. teška kaznena djela s elementima nasilja, velike nesreće i havarije, pojave koje izazivaju strah među velikim brojem građana (širenje zaraznih bolesti, strah od trovanja) i dr.

U prvim trenucima krize potrebno je odrediti medijsku strategiju:

- Najvažnija stvar kod događaja od posebnog interesa javnosti jest **proaktivnost**. To znači da je potrebno uvijek prvi dati informaciju. Time ne ostavljamo prostor za govorkanja i špekulacije. Kontrola je u našim rukama (praksa pokazuje da je novinarima u početku krize dovoljna informacija koja odgovara na pitanja: tko, što, gdje, kada).
- Na početku uvijek dajte pripremljenu izjavu i ne odgovarajte na pitanja koja se bave pojedinostima. Uputite novinare u „pravila igre“: naglasite im kad će dobiti više informacija i tko će im dati informaciju.
- Kao što smo već spomenuli, potrebno je definirati alate za komunikaciju. U tom smislu najvažniji su: pravilno sastavljeno priopćenje za javnost (u početku krize potrebno je možda čak i nekoliko konferencija za novinare dnevno) te krizna telefonska info-linija i sl.
- Također je potrebno imenovati službenika/glasnogovornika koji će u koordinaciji s ovlaštenim rukovoditeljem medijima u pravilnim vremenskim razmacima prenositi informacije na dinamičan način i jezikom razumljivim ciljanim javnostima.
- medijima je potrebno osigurati prostor za djelovanje. Taj prostor treba definirati osoba koja rukovodi postupanjem u događajima od posebnog interesa javnosti, vodeći računa

da zadovoljava potrebe novinara i da, prije svega, ne ometa normalno obavljanje planiranih policijskih zadaća.

Primjer dobrog odnosa sa sredstvima javnog priopćavanja u događaju od posebnog interesa javnosti

Dobro postupanje je kad glasnogovornik izađe na mjesto događaja i, u suradnji s osobom koja rukovodi postupanjem u prigodi događaja od posebnog interesa javnosti, omogući pravovremeno davanje informacija novinarima na mjestu događaja. Na taj način medijima priopćavanja sprječavamo špekulacije i kritike upućene na policijsko postupanje.

U događajima od posebnog interesa javnosti u kojima je počinjeno kazneno djelo iznimno je važna koordinacija između glasnogovornika i osobe zadužene za rukovođenje događajem te nadležnog državnog odvjetnika. Te osobe će glasnogovorniku osigurati dovoljnu količinu informacija koje se mogu objaviti. Također je bitno da se jasno naglasi koje informacije nisu za objavu, a koje jesu te da se o novim informacijama ili saznanjima izvijesti glasnogovornik, kako bi se moglo kontinuirano izvješćivati novinare. Na taj način policija kontrolira situaciju - što je najvažnije. Ako se neki podatak ne može objaviti, potrebno je jasno naglasiti razlog.